

Агафонова М. В.

інженер 1-ї категорії відділу моделювання та прогнозування економічного розвитку Інституту економіки та прогнозування НАН України, Київ, Україна, tumaria6610@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3439-5680>

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ УКРАЇНИ У СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ

Анотація. Метою статті є визначення конкурентних переваг і слабких місць щодо розвитку людського капіталу, а також місця України у світі (зокрема м. Києва серед міст світу) за показниками розвитку людського капіталу у світових рейтингових дослідженнях, таких як: Індекс розумних міст (Smart City Index), Світовий рейтинг цифрової конкурентоспроможності (IMD World Digital Competitiveness Ranking) та Світовий рейтинг талантів (IMD World Talent Ranking). За результатами останніх рейтингових досліджень до конкурентних переваг розвитку людського капіталу в Україні слід віднести обсяг виділених ресурсів для розвитку власного людського капіталу, якість освіти, обсяг публікацій щодо ефективності науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР); до слабких сторін – відсутність мотиваційної складової в розвитку людського капіталу, низький рівень залучення й утримання висококваліфікованих кадрів, низький рівень фінансової підтримки новітніх цифрових технологій та відповідних НДДКР і, як результат, – значний рівень «відтоку мізків» за кордон. Запропоновано заходи щодо розвитку людського капіталу на основі новітніх цифрових технологій, підвищення готовності України до змін у цифровому просторі та підвищення конкурентоспроможності національної економіки на цій основі.

Ключові слова: людський капітал, знання, навчання та освіта, цифрові технології, мотивація, «відтік мізків».

JEL Classification: I25.

DOI: 10.32987/2617-8532-2020-2-29-40.

Людський капітал лежить в основі економічного розвитку будь-якої країни світу. Фундаментом людського капіталу є знання, які також є драйвером економік розвинутих країн та країн, що розвиваються. Продуковані знання в різних країнах світу, наприклад, оцінюються через кількість науково-технічних знань, необхідних для відкриття, розуміння та побудови нових технологій, зокрема для розвитку цифрових технологій. Процес створення нових знань потребує постійного розвитку та стимулювання. Натепер у країнах

Європи реалізується чимало програм співробітництва у сфері R&D (Research&Development). Однією з них є програма «Smart city», яка запроваджується також і в м. Києві. Реалізація програми «Kyiv Smart city» стимулює розвиток знань, співпрацю університетів, науково-дослідних інститутів, IT-індустрію, підтримує перспективні наукомісткі галузі, що виробляють високотехнологічну продукцію, активізує інноваційну діяльність, зокрема розвиток технологічного інноваційного середовища.

© Агафонова М. В., 2020

У 2019 р. Smart City-обсерваторія Інституту розвитку менеджменту в Лозанні (IMD: Institute for Management Development, Lausanne) у співробітництві із Сінгапурським університетом технологій і дизайну (SUTD) розробила перше видання Індексу IMD Smart City 2019, яким охоплено 102 міста. «Розумні міста зростають та розквітають в усіх частинах світу. Економічні реалії не можна ігнорувати: міста найбідніших країн зіштовхуються з викликами, що потребують конкретних дій на шляху до інтелектуальності. Розумні міста втілюють найбільші надії людства, використовують технології для покращення життя та соціальної гармонії. На сьогодні стати у всьому світі визнаним «розумним» містом вкрай важливо для залучення інвестицій і талантів до міста», – заявив професор Артуро Бріс, директор Центру міжнародної конкурентоспроможності IMD [1].

Розглянемо позицію м. Києва в рейтингу міст світу за індексом Smart City Index 2019 (рис. 1).

Серед ТОП-10 найрозумніших міст в 2019 р. були Сінгапур (1), Цюрих (2), Осло (3), Женева (4), Копенгаген (5), Окленд (6), Тайбей (7), Гельсінкі (8), Більбао (9) і Дюссельдорф (10) [2, с. 8]. Київ у цьому рейтингу із 102 країн посів лише 92 місце, випередивши серед міст Європи тільки Афіни. Найнижчі позиції в рейтингу Smart City Index 2019 мають міста Південної Америки, Азії й Африки.

Однією з переваг м. Києва, що посилює його конкурентоспроможність серед інших міст Європи, є висока якість освіти, вагому роль у якій відіграє формування ІТ-навичок школярів у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). З рис. 2 видно, що рівень надання ІТ-навичок у школах м. Києва у 2019 р. оцінено у 56,61 бала зі 100 можливих, отже, Київ випередив такі міста, як Рим, Берлін, Мілан, Мадрид і Будапешт.

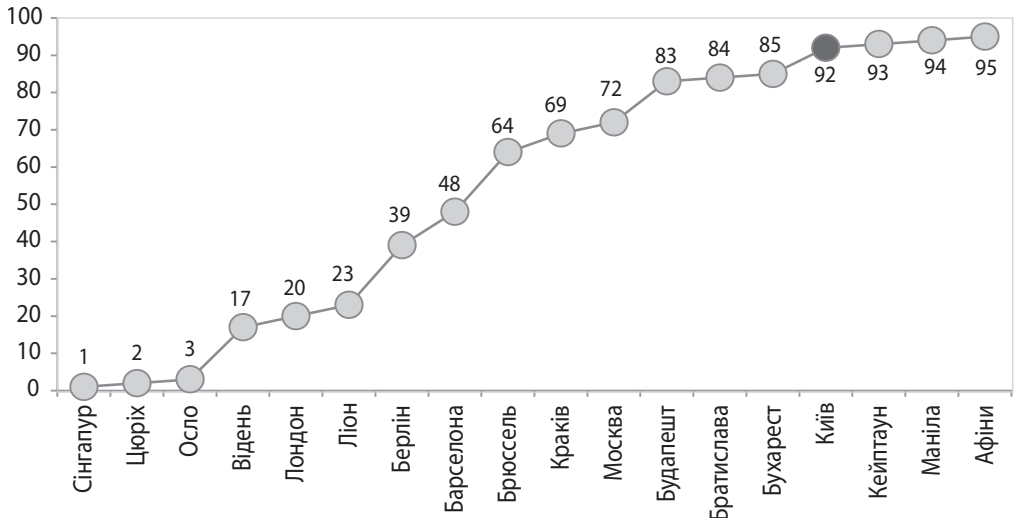

Рис. 1. Рейтинг міст світу за індексом Smart City 2019 (серед 102 міст), місце

Побудовано за: IMD Smart City Index 2019. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/smart_city/smart_city_index_digital.pdf.

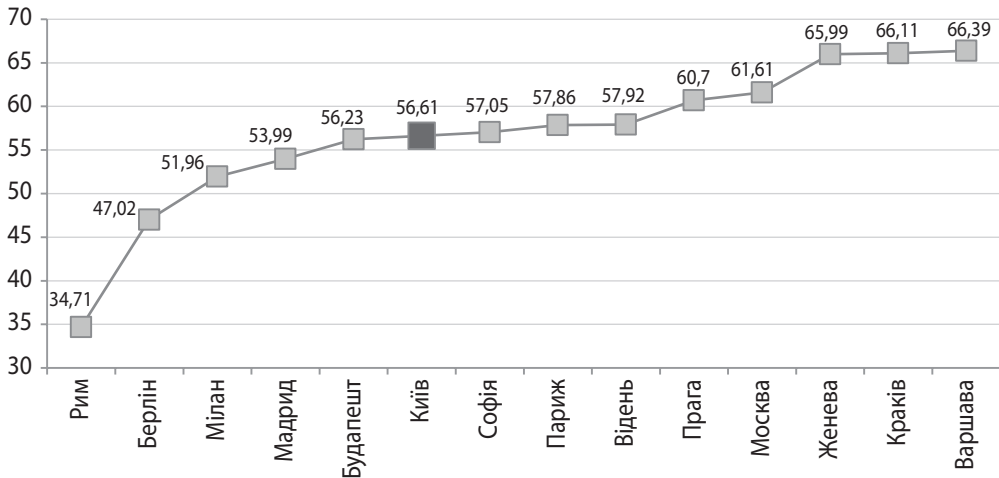

Рис. 2. Рівень надання ІТ-навичок в школах окремих країн Європи у 2019 р. (максимальний бал – 100), бали

Побудовано за: IMD Smart City Index 2019. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/smart_city/smart_city_index_digital.pdf.

Розглянемо рівень доступності шкіл з високою якістю знань для більшості учнів європейських міст (рис. 3). За цим показником м. Київ у 2019 р. мав 62,12 бала зі 100 можливих і випередив такі міста, як

Рим, Брюссель, Будапешт, Бухарест, Софія, Берлін, Москва та Париж. «Знання, як і раніше, мають першорядне значення для цифрової продуктивності різних країн», – заявив професор Артуро Бріс [3].

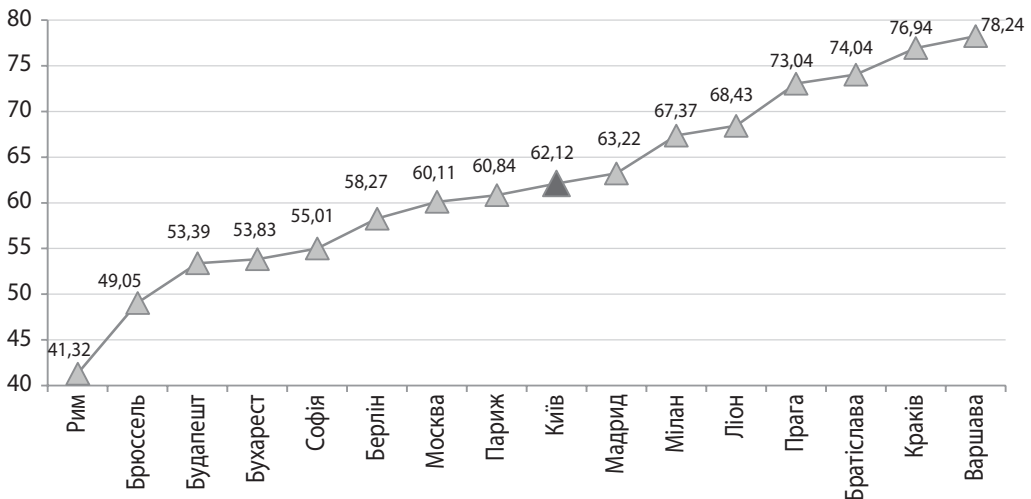

Рис. 3. Рівень доступності переважної більшості учнів європейських міст до навчання в школах з високою якістю знань у 2019 р. (максимальний бал – 100), бали

Побудовано за: IMD Smart City Index 2019. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/smart_city/smart_city_index_digital.pdf.

Для оцінювання стану економіки Світовий рейтинг цифрової конкурентоспроможності (IMD: World Digital Competitiveness Ranking (WDCR)) використовує три фактори:

– знання, що реалізуються в науку, необхідних для майбутніх відкриттів, розуміння та створення нових технологій;

– технології, що оцінюють рівень розвитку цифрових технологій;

– готовність до майбутніх змін, що оцінює ступінь компетентності використання цифрових трансформацій.

Кожен з факторів WDCR складається з сукупності субфакторів (табл. 1).

З табл. 1 видно, що саме освіта була і залишається важливою конкурентною перевагою України. Впродовж 2015–2019 рр. за субфактором «навчання та освіта» Україна втратила 6 позицій, опинившись на 21 місці в рейтингу, проте випередила Болгарію (46), Китай (37), Польщу (35), Францію (28), США (25) та Великобританію (23) (рис. 4).

Розглянемо складову субфактора «навчання та освіта» – «випускники в галузі ІКТ, машинобудування, математичних та природничих наук» (рис. 5).

Протягом 2018–2019 рр. Україна у рейтингу «випускники в галузі ІКТ, машинобудування, математичних та природничих наук» втратила відразу 9 позицій, посівши 27 місце, що свідчить про втрачання популярності цієї галузі. Проте, незважаючи на суттєве падіння у даному рейтингу в 2019 р., Україна випередила Польщу (35), Канаду (39), Японію (42), Норвегію (45), Болгарію (47) та США (54).

Упродовж 2015–2019 рр. також негативною є динаміка у світовому рейтингу за субфактором «концентрація науки» (рис. 6). За зазначений період Україна втратила 10 позицій та посіла найнижче 49 місце. Важливим є детальний аналіз цього факту за окремими критеріями вказаного субфактора (табл. 2).

Як видно з табл. 2 протягом 2018–2019 рр. в рейтингу «продуктивність

Таблиця 1

Рейтинг України за факторами та субфакторами світової цифрової конкурентоспроможності WDCR 2019

Фактори, субфактори	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
<i>Загальний рейтинг України (серед 63 країн)</i>	59	59	60	58	60
Фактор «Знання»	40	44	45	39	40
<i>Субфактори:</i>					
Талант	55	58	57	55	57
Навчання та освіта	15	20	26	22	21
Концентрація науки	39	45	45	40	49
Фактор «Технології»	60	60	62	61	61
<i>Субфактори:</i>					
Нормативна база	55	55	56	54	54
Капітал	60	60	62	61	62
Технологічна рамка	60	58	60	57	60
Фактор «Готовність до майбутніх змін»	61	61	61	61	62
<i>Субфактори:</i>					
Адаптивні відносини	60	60	58	53	59
Швидке реагування бізнесу (Business agility)	58	59	56	53	45
ІТ інтеграція	61	60	60	61	61

Складено за: IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019. Р. 162–163. URL: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.

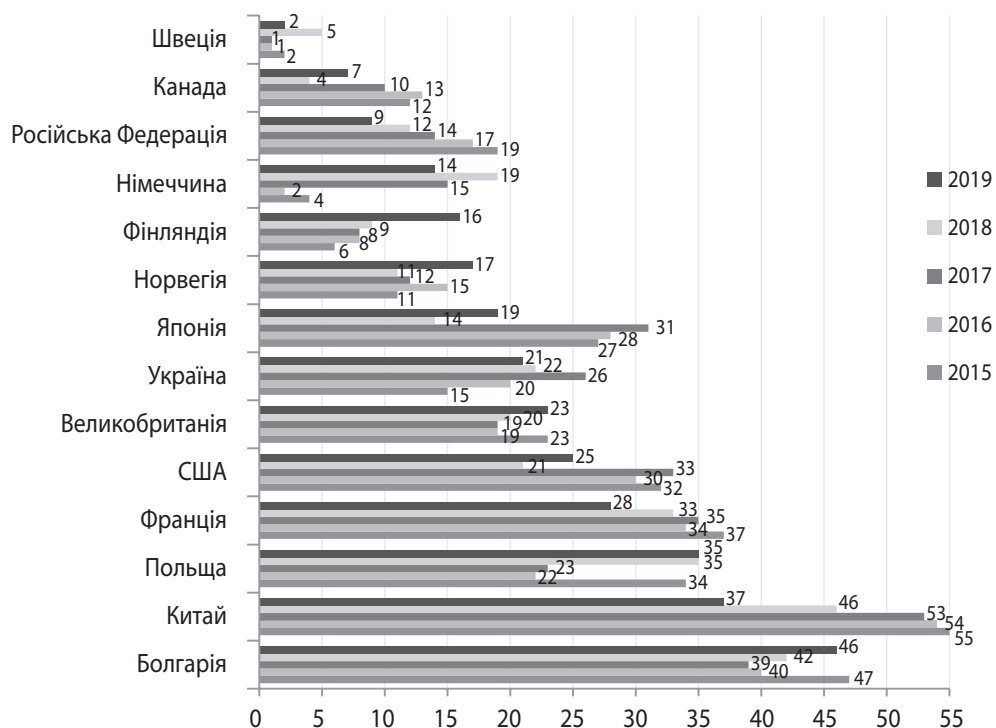

Рис. 4. Україна в світі за субфактором «навчання та освіта» протягом 2015–2019 рр. (серед 63 країн), місце

Побудовано за: IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019. URL: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.

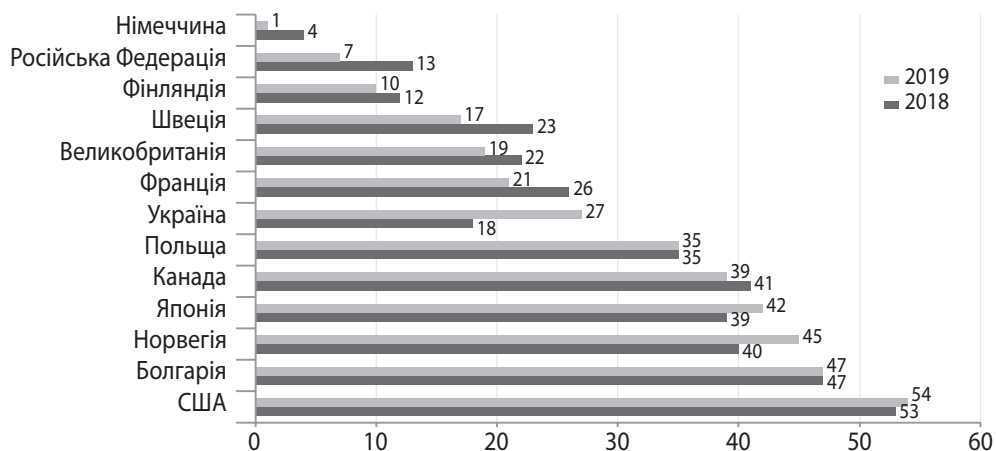

Рис. 5. Україна в світі за критерієм «випускники в галузі ІКТ, машинобудування, математичних та природничих наук» протягом 2018–2019 рр. (серед 63 країн), місце

Побудовано за: IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019. URL: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.

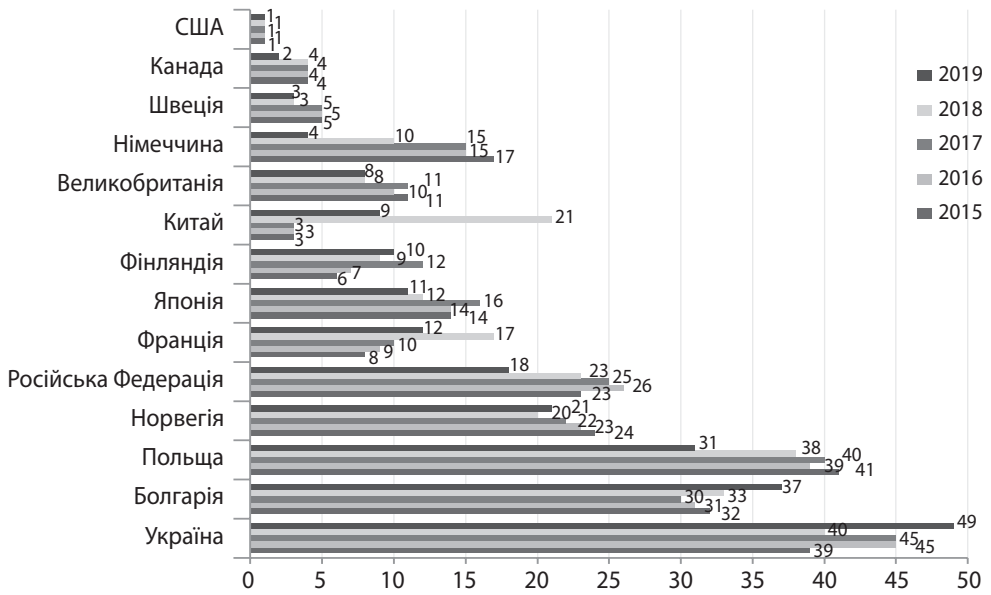

Рис. 6. Україна в світі за субфактором «концентрація науки» протягом 2015–2019 рр. (серед 63 країн), місце

Побудовано за: IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019. URL: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.

НДДКР у публікаціях» Україна піднялася на 6 позицій, посівши 23 місце проти 29 місця у 2018 р. та випередивши тим самим Швецію (41), Норвегію (45), Фінляндію (51) і Болгарію (52). Проте у рейтингу «загальні витрати на НДДКР» та «гранти на патентування високотехнологічних винаходів» Україна протягом 2018–2019 рр. втратила 6 та 5 позицій відповідно, посівши 54 та 37 місця (найнижчі місця у даних рейтингах серед розглянутих країн).

На жаль, фінансова підтримка новітніх цифрових технологій, а також готовність України до майбутніх змін у цифровому просторі – одна з найслабших серед країн, що беруть участь у рейтингу (62 місце серед 63 країн). За фактором «технології» Україна випереджає лише Монголію та Венесуелу, посівши 61 місце, а за

фактором «готовність до майбутніх змін» – лише Венесуелу.

Сучасна глобальна цифрова економіка розвивається дуже швидкими темпами, зокрема Бостонська консалтингова група (The Boston Consulting Group) прогнозує, що обсяг цифрової економіки до 2035 р. може досягнути 16 трлн дол. [5]. Отже, при відсутності фінансової підтримки з боку уряду, малого та середнього бізнесу цифрової економіки, зокрема ІТ-сфери, інформаційно-комунікаційних технологій, виробництва високотехнологічної продукції Україна залишиться поза межами четвертої промислової революції, в основі якої лежить автоматизація всіх виробничих процесів на базі інновацій та високих технологій.

Вирішальне значення для підвищення конкурентоспроможності

Таблиця 2

**Місце України в світі за окремими критеріями субфактора
«концентрація науки» протягом 2018–2019 рр. (серед 63 країн)**

Країни	Науково-технічна зайнятість		Продуктивність НДДКР у публікаціях		Загальні витрати на НДДКР		Гранти на патентування високотехнологічних винаходів	
	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.
УКРАЇНА	40	40	29	23	48	54	32	37
Російська Федерація	–	–	6	5	34	34	35	33
Польща	33	33	14	12	35	36	39	36
Болгарія	39	39	50	52	42	46	10	15
Франція	16	16	15	14	14	13	22	19
Німеччина	17	18	13	11	8	9	25	24
Великобританія	9	8	5	4	21	22	23	21
Фінляндія	13	11	49	51	10	11	12	10
Норвегія	14	15	43	45	17	16	33	29
Швеція	3	4	40	41	4	4	11	8
Канада	5	5	12	13	23	23	9	11
США	7	7	3	3	11	10	6	5
Японія	35	36	16	15	6	6	3	4
Китай	48	49	1	1	15	14	20	14

Складено за: IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019. URL: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.

та досягнення стабільного економічного розвитку в період розгортання четвертої промислової революції має залучення й утримання кваліфікованої робочої сили, особливо коли робототехніка та штучний інтелект зумовлюють стратегічні імперативи у бізнесі та освіті. «Більшість провідних економік акцентуються на довгостроковому розвитку талантів, приділяючи особливу увагу інвестиціям і розвитку. Цей акцент, проте, виходить за межі суто академічних аспектів задля ефективного впровадження учнівства і навчання співробітників. Такий підхід забезпечує послідовну узгодженість між попитом і пропозицією талантів», – констатує професор Артуро Бріс [6].

У звіті Світового рейтингу талантів (IMD: World talent ranking) оцінюється ступінь розвитку, залучення й утримання висококваліфікованих фахівців. Для моніторингу економік 63 країн WTR оцінює три фактори:

- інвестиції та розвиток (обсяг виділених ресурсів для культивування власного людського капіталу);
- привабливість (ступінь залучення місцевих та іноземних талантів);
- готовність (якість навичок та компетенцій, якими володіє країна).

ТОП-10 країн у рейтингу талантів 2019 р.: Швейцарія (1), Данія (2), Швеція (3), Австрія (4), Люксембург (5), Норвегія (6), Ісландія (7), Фінляндія (8), Нідерланди (9) та Сінгапур (10) [7, с. 22].

Україна у світовому рейтингу талантів у 2019 р. посіла 44 місце, тим самим випередивши Угорщину (45), Росію (47), Болгарію (52), Хорватію (53), Румунію (55) та Словаччину (57).

Розглянемо рейтинг України в світовому рейтингу талантів в розрізі факторів (рис. 7).

Протягом 2011–2019 рр. Україна зміцнила власні позиції в загальному рейтингу талантів, посівши у 2019 р. 44-е місце проти 55-го місця в 2011 р. Фактор «інвестиції та розвиток», а саме обсяг виділених ресурсів для культивування власного людського капі-

талу, був і залишається конкурентною перевагою країни в розвитку людського капіталу. За цим фактором Україна протягом 2011–2019 рр. зміцнила власні позиції, піднявшись на 15 сходинок та посіла 18 позицію у світовому рейтингу талантів. За фактором «готовність», а саме за якістю навичок та компетенцій, якими володіє країна, Україна у 2019 р. знаходилася на 51 місці проти 56 місця у 2011 р. Однак за фактором «привабливість», а саме за ступенем залучення місцевих та іноземних талантів, наша держава у 2019 р. знаходилася у замикаючій четвірці країн.

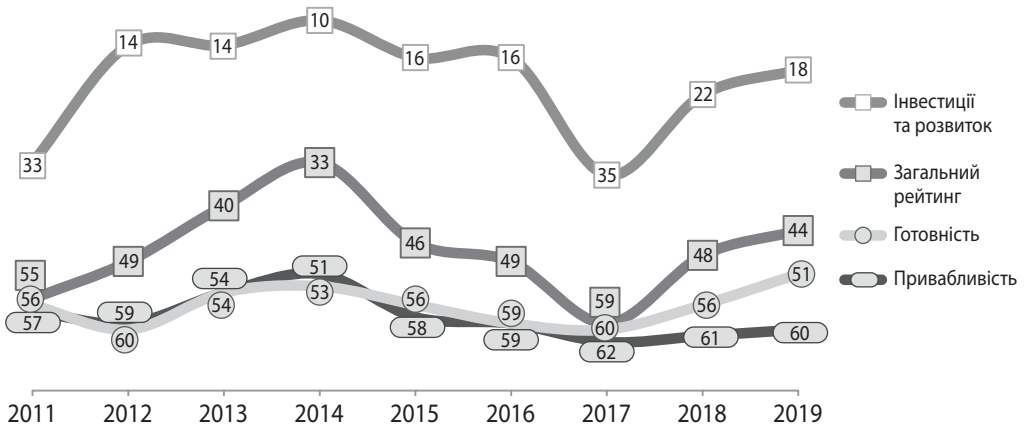

Рис. 7. Рейтинги України за факторами WTR протягом 2011–2019 рр. (серед 63 країн світу), місце

Побудовано за: IMD World Talent Ranking 2019. P. 93. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/talent/imd_world_talent_ranking.pdf; IMD World Talent Ranking 2018 in brief. P. 95. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/talent-2018/talent_ranking_2018.pdf; IMD World Talent Ranking 2017. P. 95. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/talent-ranking/talent_ranking_2017_web.pdf; IMD World Talent Ranking 2016. P. 81. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0569_54317_RR_Talent_2016_web.pdf; IMD World Talent Ranking 2015. P. 79. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0562_53558_RR_Talent_2015_web.pdf; IMD World Talent Ranking 2014. P. 21. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0554_52943_IMD_World_Talent_Report_2014bis.pdf.

Проаналізуємо показники фактору «привабливість» протягом 2014–2019 рр. за даними соціальних опитувань (табл. 3).

Дані табл. 3 демонструють значну негативну динаміку України за фактором «привабливість» (ступінь залучення місцевих та іноземних талантів) у рейтингу WTR упродовж 2014–2019 рр. За показником «мотивація працівника» країна опустилася на 17 позицій, за показником «залучення та утримання талантів» – на 34 позиції, за показником «іноземний висококваліфікований персонал» – на 12 позицій. Протягом 2014–2015 рр., коли у м. Києві відбулася Революція гідності та із початком воєнних дій на сході Ук-

раїни, відбулося найбільше падіння за показником «відтік мізків» – Україна втратила 46 позицій, посівши 57 місце проти 11-го у 2014 р. і майже не змінила своєї позиції за наступні роки (у 2019 р. – 58 місце).

Отже, моніторинг рейтингових досліджень України в галузі людського капіталу показав слабкість рівня залучення та утримання висококваліфікованих кадрів у країні, відсутність мотиваційної складової у розвитку людського капіталу, а також відсутність фінансової підтримки новітніх цифрових технологій, і як результат – значний рівень «відтоку мізків» із країни. При цьому обсяг виділених ресурсів для культивування власного інтелектуального

Таблиця 3

Показники соціального опитування та рейтинги складових фактора «привабливість» звіту WTR протягом 2014–2019 рр.

Роки	Мотивація працівника		Залучення та утримання талантів		Іноземний висококваліфікований персонал		«Відтік мізків»	
	соц. опит. (10-макс.)	рейтинг	соц. опит. (10-макс.)	рейтинг	соц. опит. (10-макс.)	рейтинг	соц. опит. (10-макс.)	рейтинг
2014	5,26	41	6,98	25	4,17	47	6,34	11
2015	5,52	40	6,06	44	2,85	55	2,39	57
2016	5,03	46	5,31	55	2,89	57	2,00	58
2017	4,68	52	5,08	60	2,45	60	2,09	59
2018	4,79	52	5,70	55	2,86	59	2,07	60
2019	4,30	58	5,52	59	2,55	59	2,39	58

Складено за: IMD World Talent Ranking 2019. P. 93. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/talent/imd_world_talent_ranking.pdf; IMD World Talent Ranking 2018 in brief. P. 95. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/talent-2018/talent_ranking_2018.pdf; IMD World Talent Ranking 2017. P. 95. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/talent-ranking/talent_ranking_2017_web.pdf; IMD World Talent Ranking 2016. P. 81. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0569_54317_RR_Talent_2016_web.pdf; IMD World Talent Ranking 2015. P. 79. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0562_53558_RR_Talent_2015_web.pdf; IMD World Talent Ranking 2014. P. 21. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0554_52943_IMD_World_Talent_Report_2014bis.pdf.

капіталу, а також рівень та якість освіти (у т. ч. рівень надання ІТ-навчочок у школах м. Києва та рівень доступності переважної більшості учнів до навчання у школах з високою якістю знань) залишаються конкурентними перевагами країни у сфері розвитку людського капіталу. Для гармонізації ефективного розвитку людського капіталу та підвищення конкурентоспроможності власної економіки Україні вкрай необхідно залучити у галузь R&D

висококваліфікованих працівників, мотивувавши їхню діяльність, запозичуючи досвід розвинутих країн світу та забезпечуючи фінансову підтримку високотехнологічних підприємств та НДДКР. У такий спосіб країна зможе швидше сконцентруватися на виробництві наукоємної високотехнологічної продукції, стати конкурентоспроможною в галузі людського капіталу та високих технологій, підготовленою до майбутніх змін у цифровому просторі.

Список використаних джерел

1. IMD Smart City Index 2019. *IMD* : вебсайт. URL: <https://www.imd.org/research-knowledge/reports/imd-smart-city-index-2019/>.
2. IMD Smart City Index 2019. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/smart_city/smart_city_index_digital.pdf.
3. The IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019 results. *IMD* : вебсайт. URL: <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019/>.
4. IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019. URL: <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.
5. Хаустов В. К. Цифрова економіка: як тобі служиться? *Дзеркало тижня*. 2019. URL: https://zn.ua/ukr/macrolevel/cifrova-ekonomika-yak-tobi-sluzhitsya-326706_.html.
6. The IMD World Talent Ranking 2019 results. *IMD* : вебсайт. URL: <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-talent-ranking-2019/>.
7. IMD World Talent Ranking 2019. P. 93. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/talent/imd_world_talent_ranking.pdf.
8. IMD World Talent Ranking 2018 in brief. P. 95. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/talent-2018/talent_ranking_2018.pdf.
9. IMD World Talent Ranking 2017. P. 95. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/talent-ranking/talent_ranking_2017_web.pdf.
10. IMD World Talent Ranking 2016. P. 81. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0569_54317_RR_Talent_2016_web.pdf.
11. IMD World Talent Ranking 2015. P. 79. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0562_53558_RR_Talent_2015_web.pdf.
12. IMD World Talent Ranking 2014. P. 21. URL: https://www.imd.org/Cms/SearchResultPage/DownloadPdf?itemUrl=AssetsLibrary%2FOther%20Publications%20-%20PUBLIC%20or%20IMD%20ONLY%20ACCESS%2FIMD-RE-0554_52943_IMD_World_Talent_Report_2014bis.pdf.

Mariia Agafonova

Institute of Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv,
Ukraine, mymaria6610@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3439-5680>

HUMAN CAPITAL OF UKRAINE IN GLOBAL RANKINGS

Abstract. *This paper presents the research on human capital in the global ranking studies and determining the place of Ukraine and the city of Kyiv in them in terms of human capital indicators, in order to increase the efficiency of using human capital and achieve competitiveness in this field. International rankings are an important tool for positioning countries and cities in the international arena and allow an objective assessment of the level of competitiveness of Ukraine and, in particular, the city of Kyiv in comparison with other countries and cities of the world. The author analyzes human capital development using global ranking studies such as the Institute for Management Development (IMD) Smart City Index, IMD World Digital Competitiveness Ranking, and IMD World Talent Ranking. With the help of these studies, the author examines: the ranking position of Kyiv among other cities in the world by the Smart city index; the scores of Kyiv among European cities on the level of IT skills at schools; the accessibility level to go to schools providing high quality education of the vast majority of Kyiv pupils among other European cities; Ukraine's place in the world on the sub-factor "teaching and education" during 2015-2019; Ukraine's place in the world on the criteria of "graduates in the field of ICT, mechanical engineering, mathematics and natural sciences" during 2018-2019; as well as Ukraine's place in the world on the sub-factor "concentration of science" during 2015-2019. To assess the development, involvement, and retention of highly qualified specialists in Ukraine, Ukraine's ratings were monitored for the following factors: investment and development (the amount of allocated resources for the cultivation of its own human capital), attractiveness (the degree of involvement of local and foreign talents) and readiness (the quality of skills and competencies available to the country) during 2011-2019. The research makes leads to the following conclusions: the competitive advantages of human capital development in Ukraine include the amount of resources allocated for the cultivation of its own human capital; the level of education and training in Ukraine in general and the city of Kyiv in particular, as well as the productivity of R&D in publications; the competitive weaknesses include the lack of a motivational component, as well as the recruitment and retention of highly qualified personnel, and, as a result, a significant level of "brain drain" abroad. In order to use human capital effectively, Ukraine should attract highly qualified workers to the R&D field as soon as possible. It is extremely important and, unfortunately, almost underdeveloped in Ukraine to motivate their activities, borrowing the experience of developed countries. In this case, the country will get rid of such a significant level of outflow of qualified personnel abroad, will concentrate more quickly on the production of science-intensive high-tech products, and will become competitive in the field of human capital and high technologies.*

Keywords: *human capital, knowledge, training and education, digital technologies, motivation, "brain drain".*

References

1. The IMD World Competitiveness Center's Smart City Observatory (2019). *IMD Smart City Index 2019*. Retrieved from <https://www.imd.org/research-knowledge/reports/imd-smart-city-index-2019/>.

2. Institute for Management Development (2019). *IMD Smart City Index 2019*. Retrieved from https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/smart_city/smart_city_index_digital.pdf.
3. The IMD World Competitiveness Center's Smart City Observatory (2019). *IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019*. Retrieved from <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019/>.
4. Institute for Management Development (2019). *IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019*. Retrieved from <https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/digital/imd-world-digital-competitiveness-rankings-2019.pdf>.
5. Khaustov, V. K. (2019, October 18). "Digital economy: how do you serve?" *Dzerkalo Tyzhnia*. Retrieved from https://zn.ua/ukr/macrolevel/cifrova-ekonomika-yak-tobi-sluzhitsya-326706_.html [in Ukrainian].
6. The IMD World Competitiveness Center's Smart City Observatory (2019). *IMD World Talent Ranking 2019*. Retrieved from <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-talent-ranking-2019/>.
7. Institute for Management Development (2019). *IMD World Talent Ranking 2019*, 93. Retrieved from https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2019/talent/imd_world_talent_ranking.pdf.
8. Institute for Management Development (2018). *IMD World Talent Ranking 2018 in brief*, 95. Retrieved from https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2018/talent-2018/talent_ranking_2018.pdf.
9. Institute for Management Development (2017). *IMD World Talent Ranking 2017*, 95. Retrieved from [IMD-world-talent-ranking-2017.pdf](https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2017/talent-2017/talent_ranking_2017.pdf).
10. Institute for Management Development (2016). *IMD World Talent Ranking 2016*, 81. Retrieved from [IMD-world-talent-ranking-2016.pdf](https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2016/talent-2016/talent_ranking_2016.pdf).
11. Institute for Management Development (2015). *IMD World Talent Ranking 2015*, 79. Retrieved from [IMD-world-talent-ranking-2015.pdf](https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2015/talent-2015/talent_ranking_2015.pdf).
12. Institute for Management Development (2014). *IMD World Talent Ranking 2014*, 21. Retrieved from [IMD-world-talent-ranking-2014.pdf](https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2014/talent-2014/talent_ranking_2014.pdf).